

The Young Traveller Award

YOCE

Annabel Cardoen
Veerle Breugelmans

Inleiding

Eind augustus 2009 vertrokken wij naar Malawi met als doel het project YOCE bezoeken in het dorpje Sitima. Tijdens deze reis zijn we helemaal in de ban geraakt van het land, het project en de mensen. Eén ding stond vast nog voor we goed en wel weer thuis waren: wij gaan zeker nog eens terug! We zijn tot het besef gekomen dat het project en de gemeenschap ginder nog hulp kunnen gebruiken en dat we ons steentje moeten bijdragen.

Wij, dat zijn Annabel en Veerle, twee Leuvense twintigers die na hun eerste kennismaking met Malawi en het project YOCE graag zouden teruggaan. Annabel studeerde politieke wetenschappen, volgde een lerarenopleiding en werkt nu bij een vzw. Veerle is klinisch kinderpsycholoog van opleiding, deed nog culturele studies en werkt momenteel bij een landelijke jeugdvereniging.

Graag stellen we in dit dossier voor wat de Young Traveller Award van Touring voor ons zou kunnen betekenen!

1. Malawi

a) *Enkele feiten*

Malawi is gesitueerd in het Zuid-Oosten van het Afrikaanse continent met als hoofdstad Lilongwe. Buurlanden zijn Zambia, Mozambique en Tanzania.

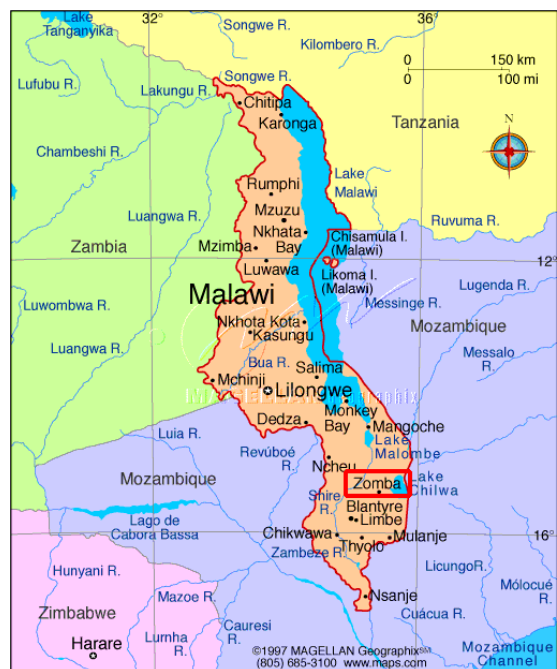
Aan het hoofd van deze democratische republiek staat president Bingu Wa Mutharika sinds 2004. In tegenstelling tot andere Afrikaanse landen is Malawi een stabiel en rustig land.

Malawi is naar Afrikaanse normen dichtbevolkt. Maar liefst 13 miljoen inwoners leven op een oppervlakte van 118.484 km².

De meest voorkomende godsdiensten zijn het Protestantisme, de Islam en het Katholicisme. Al deze godsdiensten kunnen er vredig naast elkaar bestaan.

b) *Taal*

Eén van de twee officiële talen van Malawi is het Engels, daar het een voormalige Engelse kolonie is. De andere officiële taal is het Chichewa. Alhoewel er nog andere talen gesproken worden, is het Chichewa de meest gesproken taal in Centraal- en Zuid-Malawi. In het dorp Sitima, waar ons project plaatsvindt, is dit eveneens de voertaal. In de kleine dorpen spreken mensen zelden Engels. De enkelingen die de taal toch beheersen zijn er, zoals wij ervaren hebben, de spreekbuis, de tolk en het luisterend oor voor buitenlandse bezoekers.

c) Bereikbaarheid en vervoer

Om vanuit Europa naar Malawi te reizen, ben je makkelijk 24 uur onderweg. Rechtstreekse vluchten zijn er voorlopig niet. Overstappen kan via Nairobi (Kenia), Johannesburg (Zuid-Afrika), Addis Abeba (Ethiopië) of Harare (Zimbabwe). Malawi zelf heeft twee internationale luchthavens: één in de hoofdstad Lilongwe en één het zuidelijke Blantyre. Reken bij deze moeilijke bereikbaarheid de hoge kostprijs van de vliegtickets en dan snap je dat Malawi geen evidente bestemming is.

Eens in Malawi aangekomen, zijn er enkele goede busmaatschappijen waar je beroep op kan doen. De grote wegen tussen de steden zijn verhard en in goede staat.

d) Problematieken

Malawi heeft als land ongelooflijk veel te bieden. Zo is er de prachtige natuur, de vriendelijke mensen en het warme klimaat. Daartegenover staat het feit dat Malawi één van de armste landen ter wereld is. De afwezigheid van delfstoffen, het ontbreken van een zeehaven, de traditionele gerichtheid op de verbouw van thee en tabak op plantages, samen met het lage opleidingsniveau van de bevolking maken de economische situatie dramatisch. Daaroverheen is de aidsepidemie gekomen, die een belangrijk deel van de economisch productieve middengeneratie heeft weggevaagd.

2. YOCE: Youth Orfan Care and Education

a) Ontstaan

In 1992 maakte Mieke voor de eerste keer kennis met Malawi toen zij met haar gezin ernaartoe reisde in functie van een ontwikkelingsproject. Jaren later, toen Mieke Johan ontmoette en beide op pensioen waren, besloten zij om Malawi samen te bezoeken. Begin 2006 gingen zij voor vijf weken en kwamen terug met een hele hoop gemengde indrukken. Maar hun besluit stond vast: zij gingen proberen om daar iets te doen voor de plaatselijke bevolking. Hoe of wat zouden zij trachten uit te zoeken tijdens hun tweede reis naar Malawi voor zes maanden dit keer (november 2006 - april 2007). Ze kwamen terecht in het dorpje Sitima, dichtbij de stad Zomba waar zij hun nieuwe stekje vonden. Hier verzamelden ze de juiste mensen om hun plannen te realiseren.

Deze plannen werden concreet gemaakt aan de hand van het project YOCE. Dit letterwoord staat voor Youth, Orphan, Care and Education en fonetisch zijn het ook de eerste twee letters van JOhan en de laatste twee letters van MieKE. Nadat de naam en gemotiveerde mensen gevonden waren, werden midden 2007 de eerste schuchtere acties op touw gezet!

b) Doelstellingen

Als hoofddoelstelling wil YOCE meer mogelijkheden scheppen om de intellectuele ontwikkeling van de bevolking in het dorpje Sitima te verhogen. Om dit te realiseren worden de volgende strategische doelstellingen voor ogen gesteld:

1. YOCE richt zich op kinderen van 0 tot 7 jaar en
 - biedt hen een intellectuele opvoeding, door de moderne opvoedkundige principes toe te passen.
 - voorziet de kleuters en peuters van een dagelijkse, gevarieerde warme maaltijd.
 - zorgt voor verzorging en preventie van ziekten vooral door de hygiëne te verbeteren.
2. YOCE ondersteunt en verbetert de relatie ouder/kind of hoeder/kind.
3. YOCE heeft aandacht voor de deelname van de plaatselijke gemeenschap aan dit project door:
 - de gemeenschap zelf de stenen voor het bouwen van een kleuterschool te laten maken.
 - de plaatselijke bevolking aan te werven als personeel voor de opvang van kleuters en peuters.
 - de plaatselijke bevolking te laten instaan als de koks voor het bereiden van het dagelijks voedsel voor de kleuters en peuters.
 - het versterken van het sociaal en economisch weefsel.
 - het organiseren van sportevenementen.
 - het aanleren van bepaalde vaardigheden met het oog op werkgelegenheid.
 - het aanleren en steunen van bepaalde kunstvormen.
 - het speciaal aandacht schenken aan meisjes en vrouwen.
4. YOCE nodigt mensen van het rijke Westen uit om Malawi en YOCE te bezoeken met het oog op sensibilisering en steun.

Concreet omvat YOCE een kleuterschool met op dit moment ongeveer een 180-tal kleuters verspreid over vier klasjes met in elke klas twee leerkrachten. De lokalen zijn recent in baksteen opgericht en geschilderd in vrolijke, felle kleuren. Een vrijwilligersverblijf en toiletten zijn in volle opbouw. Banken en stoelen zijn aanwezig, maar nog onvoldoende om alle kleuters een plaats te geven. Ook didactisch materiaal en speelgoed zijn beschikbaar, maar opnieuw is er nog niet genoeg.

Elke ochtend starten de kleuters gezamenlijk de dag met het nationaal volkslied van Malawi. Allemaal kennen ze dit vanbuiten! Vervolgens worden de kinderen in de voormiddag nuttig beziggehouden met spelletjes, dans en korte lesjes. 's Middags wordt er een warme maaltijd voorzien voor de kleuters, leerkrachten en koks. Na het middagmaal gaan de kinderen naar huis, maar regelmatig worden er nog sportactiviteiten georganiseerd.

YOCE voorziet in het loon van zowel de leerkrachten als de koks. Ook het didactisch materiaal en alle bouwkosten worden gedragen door de vzw.

c) *Vrijwilligers*

Vrijwilligers bij YOCE kunnen op verschillende manieren participeren aan het project en de goede werking van de school. In de eerste plaats kunnen zij zich bezig houden met het didactische aspect, ter ondersteuning van de leerkrachten. Op dit moment zijn er enkele concrete taken die vrijwilligers kunnen aanvangen:

- Het didactisch materiaal (boeken) werkbaar maken voor de leerkrachten
- Opbergruimte creëren in de klasjes
- Spelletjes aanleren aan de leerkrachten en hen tonen hoe ze de kinderen iets kunnen bijbrengen, bijvoorbeeld tellen en de namen van de kleuren leren
- Poppenkast- en andere verhalen meenemen
- Het materiaal ordenen en een inventaris opmaken per klas
- De leerkrachten tonen hoe ze het knutselmateriaal kunnen gebruiken

3. Onze reis naar Malawi in augustus 2009

Wij kwamen in contact met het project omdat Johan De Mulder, de oprichter van YOCE, de oom van Annabel en Rozelien is. We waren al van het begin sterk geïnteresseerd in zijn project, maar een concreet bezoek werd uitgesteld. Tot in december 2008 Johan onverwachts overleed in Malawi. Een schok voor de hele familie, maar het maakt de vastberadenheid om het project van 'nonkel Jo' verder te zetten enkel groter. We beseffen dat we nu zeker moeten zorgen voor de zelfstandigheid van het project. We willen Mieke ondersteunen in haar werk in Malawi.

In augustus 2009 maakten Annabel, Veerle en Rozelien dan een eerste reis naar Malawi. Het werd opgevat als een ontdekkingstocht. Een kennismaking met een prachtig Afrikaans land met prachtige inwoners. We trokken een week uit om op bezoek te gaan bij YOCE. Op voorhand konden we ons geen voorstelling maken van hoe het er aan toe zou gaan. Maar al snel werden we geraakt en opgezogen door de kinderen en het personeel van de school in Sitima.

Zonder echt specifiek plan was het de eerste dagen moeilijk. Wat verwachten ze van ons, we zijn hier maar een week. Maar we wisten ook dat we deze week nodig hadden om de noden met onze eigen ogen te zien, om kennis te maken met de verscheidenheid aan problemen.

Terwijl Veerle en Annabel zoveel mogelijk tijd in de klas doorbrachten, met de kinderen speelden en de leerkrachten probeerden te ondersteunen werd huisarts Rozelien al snel overstelpt met medische vragen.

Het begon met een jongen met tranende ogen en als snel kwamen ook alle leden van de kookploeg met hun kwaaltjes en voor ze het wist stond er een lang rij voor het materiaalhok dat werd omgetoverd tot medisch kabinet.

De kracht van de Afrikaanse vrouwen wordt met slag minder idyllisch als je ze allemaal hoort klagen over rug-, nek-, en hoofdpijn. Hier geen kinesist of een karrenvracht aan pijnstillers en vooral geen alternatief om het lichaam minder te belasten. De kinderen waren er niet beter aan toe. En dan te bedenken dat ze hier al tenminste 1 voedzame maaltijd per dag krijgen voorgeschoteld.

Na onze reis wisten we wel wat we wilden doen, zo snel mogelijk terugkeren. Ditmaal met de juiste voorbereiding, met een idee over wat we kunnen doen en wat de mensen in Sitima willen dat we doen.

4. Reisproject

Duur : 3 à 4 weken

Periode: We willen dit nog onder voorbehoud houden om goede afspraken met Mieke te kunnen maken. We willen aan haar de keuze laten, wanneer ze onze hulp nodig heeft of wanneer ze graag even naar België wil en wij haar kunnen vervangen. De reis zal ten vroegste kunnen doorgaan november-december 2010 en ten laatste augustus-september 2011.

Bestemming: Sitima/Zomba in Malawi

Dimensie: humanitaire - noord zuid

Aantal kandidaten: minimaal 2

- Annabel Cardoen, 25 jaar, 27-09-1984
- Veerle Breugelmans, 25 jaar, 16-06-1984

Doel van de reis: meedraaien in het YOCE project en opzetten van flankerende acties voor de mensen in Sitima

Algemene doelstellingen:

- a) Uitbreiden van het educatief materiaal in de school
- b) Didactische ondersteuning van de leerkrachten door partnerschappen in het noorden
- c) Zorgen dat de gemeenschap/school in zijn eigen onderhoud kan voorzien
- d) Hygiëne
- e) Positie van de vrouw: family planning

Operationele doelstellingen:

- a) Actie 1: Uitbreiden van het educatief materiaal in de school

Er is reeds (knutsel)materiaal aanwezig en ook de lokalen zijn ingericht , maar vaak weten de leerkrachten nog niet hoe ze deze moeten gebruiken. De eerste stap is dan ook om samen met de

leerkrachten te bekijken hoe het aanwezig materiaal kan gebruikt worden bij het lesgeven. Tijdens de verkennende ronde van het bestaand materiaal gaan zeker vragen opduiken over ander methodieken.

Uit ons voorgaand onderzoek en opzoekingswerk (zie ook actie 2) zullen nieuwe technieken afgetoetst worden bij de leerkrachten. Indien de leerkrachten positief staan tegenover deze methodieken, wordt opgelijst welk educatief materiaal nog extra nodig is.

Bij de aanschaffing van nieuw materiaal zal de focus voornamelijk liggen op duurzaam materiaal dat door de gemeenschap zelf kan worden aangemaakt. (een voorbeeld dat reeds werd ontwikkeld is een poppenkast, die werd gemaakt door een timmerman uit het dorp en die geleverd werd door de vrijwilligers.)

b) Actie 2: Didactische ondersteuning van de leerkrachten door partnerschappen in het noorden

In België nemen we contact op met de afdeling bachelor kleuter en lager onderwijs van de Katholieke Hogeschool Leuven. In eerste instantie willen we de lectoren informeren over het project en om hun medewerking vragen. De lectoren kunnen ons praktijkvoorbeelden geven voor het gebruik van didactisch materiaal.

Er kan ook gekeken worden of de hoge school geen studenten kan motiveren om zelf als vrijwilliger naar Malawi te gaan en de leerkrachten te begeleiden.

c) Actie 3: Zorgen dat de gemeenschap/school in zijn eigen onderhoud kan voorzien

In samenspraak met de CBO (community based organisation) zullen we bekijken wat nodig is om de school in haar eigen onderhoud te laten voorzien.

- Eigen transport voorzien:

Op dit moment is de school sterk afhankelijk van Mieke voor het vervoer van bouwmaterialen en voeding voor de kinderen. Daar komt nog bij dat benzine momenteel een schaars goed is in Malawi en de auto dus zoveel mogelijk uitgeschakeld moet worden. Met de aankoop van een ossenkar zou de school zelf het voedsel en de materiaal kunnen vervoeren. Daarenboven zou de kar ook kunnen worden ingezet om de zieken in het dorp naar het medisch centrum te brengen.

- Eigen veestapel aanmaken:

De aankoop van enkele dieren kan de start betekenen van een veestapel voor de school. Het zou dan gaan om kippen en geiten. Op die manier kunnen de kosten die nu uitgegeven worden voor de aankoop van eieren en geitenvlees uitgeschakeld of verminderd worden. Op dit moment boekt het project een mooi resultaat omdat het er in slaagt elk dag een voedzame maaltijd te voorzien. Het gaat dan altijd om nsima (soort van maismeel mengeling) of rijst met een groente en een bron van proteïne (ei, rode bonen, visjes, geitenvlees). Het uitgespaarde geld zou dan gaan naar het eten voor de dieren en het loon van de hoeder van de veestapel.

⇒ Deze actie is vooral een *lange termijn actie*. Het heeft geen zin om aankopen van vee te doen als er geen voeding voor de dieren is. Er werd in het verleden als een stuk land aangekocht dat kan gebruikt worden om de dieren te hoeden. Ons aandeel zou zijn om op voorhand onderzoek te voeren naar welke mogelijkheden er zijn om een veestapel te laten overleven. Onze bevindingen

kunnen we dan delen met de CBO en Mieke. Op die manier zetten we een eerste stap in de richting van de zelfvoorzienendheid van de school.

d) Actie 4: Hygiëne

Uit de onderzoeken van onze reisgenote en huisarts Rozelien bleek dat vele gezondheidsproblemen al makkelijker onder controle zouden te houden zijn met een verbeterde hygiëne. Het gaat dan vooral om regelmatig de handen wassen, en het proper houden van wonden.

In het verleden was water een schaars goed in Sitima, maar sinds de bouw van de waterpomp is dit veel minder het geval. Het oppompen van water is nog steeds een zeer zware taak. Andere vrijwilligers zijn momenteel fondsen aan het verwerven voor een 'playpomp'. Dit is een soort molentje met fietsjes, waar water wordt opgepompt als de kinderen erop spelen.

Bij ons eerste bezoek hebben we al een poging gedaan om het handen wassen voor het middagmaal aan te leren. Nu stoppen de kinderen al even hun handen in het water, maar er is nog geen zeep en de meeste kinderen weten ook niet hoe ze hun handen goed moeten wassen. Tijdens deze reis zou het sanitair complex in de school afgewerkt moeten zijn. Als dit in orde is, zal het ook veel makkelijker zijn om hieraan te werken. We werken met tekeningen en iconen en we helpen elk kind afzonderlijk. Het komt er op aan dit tijdens de hele maand van ons verblijf elke dag te doen om er zo een gewoonte van te maken bij de kinderen om hun handen te wassen voor en na het eten en na elk toiletbezoek.

Wanneer we het belang van handen wassen ook kunnen uitleggen aan de ouders aan de hand van concrete ziekteverschijnselen bereiken we al heel wat mensen uit het dorp. En kunnen we daarna verder werken aan andere aspecten van persoonlijke hygiëne.

e) Actie 5: Positie van de vrouw: family planning

Hetgeen ons het meest getroffen heeft na ons eerste bezoek aan Sitima waren de sterke vrouwen. We hadden een zeer goed contact met hen, en ze waren zichtbaar tevreden met de komst van 3 vrouwelijke westerlingen. Zeker het feit dat er een vrouwelijke dokter in ons gezelschap was, opende vele deuren. De eerste schuchtere vragen over seksualiteit en voorplanting lieten niet lang op zich wachten. Vele vrouwen in het dorp willen graag meer controle over hun lichaam en vooral over de zwangerschappen. De vrouwen hebben al gehoord over het concept 'family planning' maar hoe dat in de praktijk werkt, is vaak nog onbekend.

Nu we terugkeren willen we graag de vrouwen helpen om meer te weten te komen over hun eigen lichaam. Andere projecten richten zich vooral op AIDS preventie en het gebruik van het condoom. En ook al vinden wij dit ook zeer belangrijk, toch zal dit niet onze eerste stap zijn. Vaak zijn het de mannen die weigeren om condooms te gebruiken. We moeten dus vrouwen versterken om meer controle over hun eigen lichaam te krijgen.

Concreet willen we samen met Agnes, een jonge moeder die momenteel als conciërge werkt in de school en zeer goed Engels praat, het onderwerp bespreekbaar maken en vrouwen begeleiden in hun kennismakingproces met verschillende voorbehoedsmiddelen. Agnes heeft zelf een kind, maar wil graag nog verder studeren. Zij weet dat als ze nu nog een kind krijgt, zij haar droom niet zal kunnen

waarmaken. Zij heeft geen middelen om aan anticonceptie te komen. We probeerden haar al de kennis van haar menstruatiecyclus bij te brengen zodat ze zelf kan berekenen wanneer ze vruchtbaar is. Samen met haar willen we dit doen voor de vrouwen in het dorp die hieromtrent vragen hebben. We willen zeer laagdrempelig starten en daarom enkel met het kalenderprincipe beginnen. Het is belangrijk dat de mannen van het dorp begrijpen waarom dit voor vrouwen belangrijk is. We vinden het niet onze taak om alle vrouwen aan condooms of andere anticonceptie te helpen. Dit kan enkel als er een duidelijke vraag komt vanuit de vrouwen en mannen zelf.

Om deze actie voor te bereiden voorzien we een handboek voor Agnes met alle nodige achtergrond informatie. We maken kalenders op voor alle vrouwen die ze zelf kunnen gebruiken om hun cyclus bij te houden.

BUDGET		
Reiskosten		
vliegtuigtickets	1.200 € x2	2.400 €
medicatie	150 € X2	300 €
binnenlands vervoer	25 € X2	50 €
	Subtotaal:	2.750 €
Actie 1: Uitbreiding educatief materiaal		
aankoop educatief materiaal (zoveel mogelijk gerecupereerd)		100 €
arbeid (timmerman, naaister,...)		150 €
ontwikkeling nieuwe methodieken		30 €
aankoop didactisch materiaal en handboeken in België		250 €
	Subtotaal:	530 €
Actie 2: Partnerschappen in het noorden		
informatiebundel		100 €
	Subtotaal:	100 €
Actie 3: Voorzien in eigen onderhoud		
materiaal kar		250 €
lastdier		250 €
start veestapel		150 €
vrijwilligersloon voor min. 3 jaar		360 €
verzorging dieren		200 €
spaarpot medische kosten lastdier		30 €
	Subtotaal:	1.240 €
Actie 4: Hygiëne		
bouwmateriaal voor sanitair complex (wastafels, emmers,...)		250 €
zeep		20 €
materiaal voor tekeningen en iconen		10 €
	Subtotaal:	280 €
Actie 5: Family planning		
handboek		30 €
kalenders		50 €
vrijwilligersvergoeding voor Agnes		20 €
	Subtotaal:	100 €
	Totaal:	5.000 €

Waarom is de Young Traveller Award van Touring voor ons van belang?

Een deelname aan Young Traveller Award is niet alleen een uitgelezen kans om fondsen te verwerven om het project naar een volgend niveau te brengen. We hebben ook ontdekt dat mensen informeren met wat je bezig bent ongelooflijk belangrijk is. Dat we ook de kans zouden krijgen om een blog over onze avonturen te lanceren en gegarandeerde publiciteit via Touring te krijgen, zorgt voor extra kansen voor YOCE.

We hebben nu al gemerkt bij het zoeken naar stemmen om de tweede ronde te bereiken dat heel veel mensen enthousiast reageerden. Door onze grootschalige actie om vrienden en kennissen te overhalen om voor ons te stemmen, hebben we ook al nieuwe contacten kunnen leggen met andere vrijwilligers en zelfs een winkelketen in sportkledij gevonden die ons verder wil steunen.

Als we dus op deze ingeslagen weg verder kunnen gaan ziet het er goed uit voor YOCE.

